

Part-III

SANSKRIT SASTHRA

Maximum : 80 Scores

Time : 2 ½ Hours

Cool-off time : 15 Minutes

General Instructions to candidates :

- There is a 'cool-off time' of 15 minutes in addition to the writing time of 2 ½ hrs.
- You are not allowed to write your answers nor to discuss anything with others during the 'cool-off time'.
- Use the 'cool-off time' to get familiar with questions and to plan your answers.
- Read questions carefully before answering.
- All questions are compulsory and only internal choice is allowed.
- When you select a question, all the sub-questions must be answered from the same question itself.

നിർദ്ദേശങ്ങൾ :

- നിർദ്ദിഷ്ട സമയത്തിന് പുറമെ 15 മിനിറ്റ് 'കൂൾ ഓഫ് ടൈം' ഉണ്ടായിരിക്കും. ഈ സമയത്ത് ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം എഴുതാനോ, മറ്റുള്ളവരുമായി ആശയവിനിമയം നടത്താനോ പാടില്ല.
- ഉത്തരങ്ങൾ എഴുതുന്നതിന് മുമ്പ് ചോദ്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിക്കണം.
- എല്ലാ ചോദ്യങ്ങൾക്കും ഉത്തരം എഴുതണം.
- ഒരു ചോദ്യനമ്പർ ഉത്തരമെഴുതാൻ തെരഞ്ഞെടുത്തു കഴിഞ്ഞാൽ ഉപചോദ്യങ്ങളും അതേ ചോദ്യ നമ്പറിൽ നിന്ന് തന്നെ തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടതാണ്.

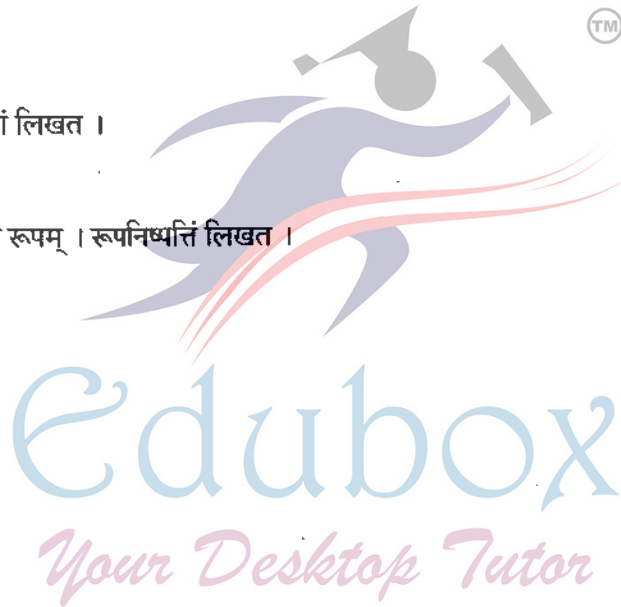
क विभाग: (लघुसिद्धान्तकौमुदी)

1. अधोनिर्दिष्टेषु संज्ञासूत्राणि लिखत —

2

- (क) उपसर्जनम् पूर्वम् ।
- (ख) शि सर्वनामस्थानम् ।
- (ग) साधकतमं करणम् ।
- (घ) गोस्त्रियोरुपसर्जनस्य ।

2. अधःप्रदत्तेषु द्वितीयान्तानि पदानि चित्वा लिखत – 2
 (क) तण्डुलेन ओदनं पचते ।
 (ख) भक्तः हरिं भजति ।
3. 'सर्वनाम्नः स्याद्द्वस्वश्च' इति सूत्रेण किं विधीयते । सोदाहरणं विशदयत । 2
4. 'नारी' इति पदस्य प्रक्रियाद्वयं सप्रमाणं लिखत । 2
5. 'यथा' इत्यव्ययस्य के अर्थाः विद्यन्ते । सोदाहरणं लिखत । 3
6. सोदाहरणं व्याख्यात । 6
 (क) इकोऽचि विभक्तौ ।
 (ख) अनश्च ।
7. सूर्या-सूरी एतयोरर्थभेदं सप्रमाणं लिखत । 3
8. ज्ञानशब्दस्य प्रथमाबहुवचने किं रूपम् । रूपनिष्पत्तिं लिखत । 4
9. सप्तस्तपदानि लिखत – 3
 (क) शरदः समीपम्
 (ख) यूपाय दारु
 (ग) शोभनः राजा
10. गर्गस्य गोत्रापत्यं स्त्री गार्गी इति सप्रमाणं साधयत । 2
11. पूरयत – कुम्भं करोति इति कुम्भकारः । कुम्भअम् कार सु इत्यलौकिक विग्रहे सूत्रेण समासः । उपपदस्य कुम्भपदस्य इति सूत्रेण उपसर्जनसंज्ञायां विभक्तिकार्ये कुम्भकारः इति रूपम् । 4
12. रोहिणी गोपी अरण्यानी इत्यत्र स्त्रीप्रत्ययविधायकानि सूत्राणि कानि इति लिखत । 3
13. द्वन्द्वसमासे एकवद्भावविधायकमेकं सूत्रं सोदाहरणं लिखत । 4

ख विभाग: (तर्कसंग्रह: दीपिकासहित)

1. मङ्गलस्य कर्तव्यत्वे प्रमाणं किम् । 2
2. तमसः दशमद्रव्यत्वं के अङ्गीकुर्वन्ति । किं तेषां प्रमाणम् । 2
3. अधः प्रदत्तं लक्षणं पठित्वा रेखाङ्कितपदयोः प्रयोजनं लिखत – 2
(क) शीतस्पर्शवत्यः आप ।
(ख) अतीतादिव्यवहारहेतुत्वं कालः ।
4. अधः प्रदत्तानि लक्षणानि लक्ष्ये यथोचितं योजयत – 2
(क) श्रोत्रग्राह्यो गुणः – स्पर्शः
(ख) सर्वव्यवहारहेतुर्गुणः – संयोगः
(ग) संयुक्तव्यवहारहेतुः – बुद्धिः
(घ) त्वगिन्द्रियमात्रग्राह्यो गुणः – शब्दः
5. अधः प्रदत्तेषु एकस्य लघुटिप्पणीं लिखत – 3
(क) स्मृतिः
(ख) कारणम्
(ग) अनुभवः
6. शब्दः गुणः चाक्षुषत्वात् इति उदाहरणं भवति – 2
(क) स्वरूपासिद्धस्य
(ख) व्याप्यत्वासिद्धस्य
(ग) आश्रयासिद्धस्य
7. अनुमानस्य भेदद्वयं सोदाहरणं लिखत । 4
8. क विभागे प्रदत्तान् ख विभागस्थैः सह तुल्यतु – 3
(क) उपमितिः
(ख) शाब्दः
अनुमितिः उपमानम्
शब्दः अनुमानम्

9. रिक्तस्थानानि यथानिर्दिष्टं पूरयत – 3
यथा शब्दः नित्यः शब्दत्वात् – असाधारणानैकान्तिकः
(क) पर्वतो वह्निमान् प्रमेयत्वान्
(ख) शब्दः नित्यः कृतकत्वान्
(ग) गगनारविन्दं सुरभि अरविन्दत्वात्
10. लक्षणस्य लक्षणं सोदाहरणं लिखत – 3
11. अधः प्रदत्तानामेकैकमुदाहरणं लिखत – 3
(क) प्रध्वंसाभावः
(ख) विभुः
(ग) अयथार्थानुभवः
12. सन्निकर्षभेदान् सप्रमाणं लिखत । 3
13. अनुमितेर्लक्षणं सदलप्रयोजनं उपन्यस्यत । 8

